

Priority ESZ na rok 2019: Za čo Európska strana zelených bojuje

Vážení voliči,

teraz nastal čas na popasovanie sa s klimatickými zmenami, teraz nastal čas na ochranu demokracie, teraz nastal čas na vzoprenie sa voči nenávisti a rasizmu, teraz nastal čas na boj za sociálnu spravodlivosť, teraz nastal čas na zmenu v Európe, aby si jej obyvatelia mohli splniť svoje sny.

Naša Zelená vízia Európy je Európa, ktorá bojuje za zvyšovanie ekologického povedomia našich ekonomík, ktorá umožní vytvorenie dobrých nových pracovných miest. Dlížime to svojim deťom a dlžíme to svetu. Taká, ktorá realizuje sociálnu a generačnú spravodlivosť a neobmedzenú demokraciu. Taká, ktorá chráni svojich obyvateľov a posilňuje ich. Taká, ktorá si váži diverzitu a presadzuje právny poriadok. Taká, ktorá podporuje medzinárodný mier a ciele udržateľného rozvoja.

Chceme obnoviť sľub Európy. Obhajujeme európsky projekt. Budeme pracovať na tom, aby sme odsúdili a izolovali tých, ktorí sa snažia premeniť pádne kritizovanie rozdielov a chýb na neeurópsky, extrémistický a xenofóbny návrat. Hovoríme nie Európe nacionalizmu. Považujeme unifikačný proces Európy za veľký historický úspech. Prospieva Európanom vo viacerých smeroch. Nebudeme ale spať na vavrínoch. Európa, náš spoločný domov, znamená oddanosť a zodpovednosť.

Európsku jednotu je potrebné ďalej rozvíjať v každej generácii. V našej dobe sa stáva stále viac a viac dôležité pracovať spoločne na našich spoločných hodnotách a globálnych záujmoch. Ak sa chceme popasovať s veľkými výzvami, musíme sa dohodnúť na európskej zvrchovanosti, pretože naše jednotlivé národy nie sú dostatočne silné. Poďme riešiť výzvy a príležitosti spoločne ako Európania a Európanky. Európa musí presadzovať multilateralizmus, ľudské práva, udržateľný rozvoj a mierové riešenie konfliktov.

Aby sme vybudovali Európu, ktorá pomáha svojim obyvateľom, je potrebné posilňovať demokraciu. Inštitucionálny rámec EÚ je potrebné ďalej rozvinúť na kompletnú viacúrovňovú demokraciu, v ktorej všetky verejné rozhodnutia prijímajú transparentným spôsobom volení a politicky zodpovední zástupcovia a zástupkyne. Tento rámec musí umožniť, aby boli obyvatelia aktívne zapojení do tvorby transformatívnej sily meniacej sa Európy na lepšiu. Preto je potrebné, aby bolo lobovanie transparentné so záväznými pravidlami. Preto tu stojíme s hnutiami, ktoré podporujú solidaritu, environmentálnu a klimatickú zodpovednosť, právny poriadok, feminizmus, spravodlivosť a slobodu. Toto sú základné Zelené hodnoty, ktoré podporujeme pri hľadaní ľudovej demokracie. Je potrebné zreformovať Európsku hospodársku a menovú úniu, aby sa progres delil spravodlivo a aby nikto nezaostával.

Vyzývame všetkých Európanov a Európanky, aby využili svoje právo voliť. Iba zriedkavo boli európske voľby také závažné, ako budú tieto nasledujúce. To, či sa Európa pohne vpred spoločne alebo sa zrúti, závisí od voľby obyvateľov, Vašej voľby. V nasledujúcom texte je uvedených dvanásť priorít Európskej strany zelených pre meniacu sa Európu:

Boj za klimatickú zmenu vyradením uhoľných zdrojov, podporovaním energetickej efektívnosti a presunom na 100 % využívanie obnoviteľných zdrojov energie

Klimatická zmena je v súčasnosti závažnou výzvou. Bez toho, aby sme spomalili klimatickú zmenu by ľudstvo vytvorilo závažnú spúšť a mnohé časti sveta by sa stali v podstate neobývateľnými. Odpoveď na klimatickú krízu ale existuje: Začína solárnymi, veternými a inými obnoviteľnými zdrojmi! Musíme sa vrhnúť na 100 % využívanie obnoviteľných zdrojov, využívať efektívne našu energiu, vyradiť postupne fosílnu energiu a jadrovú energiu za súčasného vytvárania udržateľných pracovných miest v postihnutých regiónoch. Aby sme dostatočne rýchlo znížili emisie tak, aby sme dosiahli svetový pokles otepľovania o 1,5 °C, budeme presadzovať prechod na hospodárstvo s nulovými čistými emisiami. Na posilnenie našich snáh je potrebný rozpočet EÚ na emisie CO₂ a vysoká minimálna cena za CO₂. Podporujeme postupné vyradovanie uhoľných zdrojov do roku 2030 a následne aj ostatných zariadení na fosílna palivá. Fosílna a jadrové zariadenia musia byť okamžite zastavené. Európa sa potrebuje zbaviť fosílnych palív a vytrhnúť súkromné a verejné fondy z investovania do fosílnych zdrojov.

Investovanie iba do Zelenej ekonomiky, výskumu a inovácií

Európa má šancu stať sa svetovým lídrom v práve prebiehajúcom prechode na cyklickú ekonomiku bez CO₂ prostredníctvom Novej zelenej zmluvy, ktorá prekonáva paradigmu úsporných opatrení a zaisťuje ekonomický rozvoj, ktorý prospieva všetkým. Toto je prísľubom dobrej práce a dôstojných pracovných pozícií, udržateľnosti, sociálneho začlenenia, zlepšenej odolnosti voči krízam a stability. Chceme to robiť v spolupráci s ekonomickými hráčmi, zamestnancami, odborovými organizáciami a zamestnávateľmi, aby sme podporovali ekonomickú bezpečnosť. Voláme po efektívnej a nezávislej autorite EÚ v oblasti kontroly digitálneho sektoru, aby bolo možné riadiť a obmedziť trhovú silu veľkých korporácií. Európa potrebuje spoločnú politiku udržateľného priemyslu. Voláme po zvyšovaní ekologického povedomia o výrobe a po Zelených financiách, ale sme proti tzv. greenwashingu. Vysokou prioritou by mal byť adekvátny rozvoj infraštruktúry. Dôraz je potrebné klásť na výskum a ekologické inovácie. Vývoj digitálnej technológie a čistej technológie musí ísť ruka v ruke, sprevádzaný spoločenskými potrebami a cieľmi udržateľného rozvoja medzinárodného spoločenstva.

Nie je možné dovoliť, aby deregulácia priemyslu a obchodné dohody podkopávali alebo stáli v ceste environmentálnemu a sociálnemu progresu.

Zaistenie slušného minimálneho príjmu členských štátov

Európa sa potrebuje stať skutočne sociálnou úniou, posilňujúcou pracovníkov, bojujúcou proti chudobe a redukovávajúcou rozdiely. Je potrebné obnoviť sociálny sľub spravodlivosti a zapojenia všetkých občanov. Nesmie sa stať obeťou politik úsporných opatrení ani korporátnej nenásytosti. Bojujeme proti sociálnemu dampingu. Musí byť zaistená férová mzda, práva odborových zväzov a slušné pracovné podmienky. Európska rámcová legislatíva musí prostredníctvom nariadenia o minimálnej mzde, ktorú odsúhlasí budúci Európsky parlament, presadzovať, aby členské štáty garantovali svojim obyvateľom slušný minimálny príjem, rešpektujúc národné systémy sociálneho zabezpečenia. Zelení bojujú aj za

spravodlivo platené nemocenské dávky a primerané materské dávky vo všetkých štátoch. Sociálne práva musia byť právne vymáhateľné. Podporujeme národné experimenty o nepodmienený základný príjem a schémy znižovania pracovného času.

Podporovanie právneho poriadku a základných práv, zvyšovanie transparentnosti a boj proti korupcii

Právny poriadok je napádaný v Európe, ako aj vo svete. Jeho ochrana pred autoritatívnym systémom je bojom o dušu Európy. V tejto oblasti je potrebné, aby sa európske inštitúcie a členské štáty zjednotili. EÚ potrebuje záväzný a komplexný mechanizmus na pravidelné monitorovanie stavu demokracie, práva na vypočutie opozičných strán, právneho poriadku, slobody tlače a základných práv vo všetkých členských štátoch EÚ. Potrebuje aj systém politického dialógu a okamžitej intervencie a podporných opatrení pre nezávislé médiá, občiansku spoločnosť a podľa potreby aj adekvátne sankcie. Nevyhnutnosťou je transparentnosť inštitúcií EÚ pre občanov. Nedostatočná transparentnosť Rady EÚ kompromituje demokratickú zodpovednosť a umožňuje pokrytecky obviňovať „Brusel“. EÚ musí spoľahlivo podporovať minoritné skupiny pred diskrimináciou. Musí poskytovať ochranu aktivistom, novinárom a informátorom, ktorí prezentujú utajené informácie vo verejnom záujme. Európske fondy sa nesmú používať na porušovanie európskych pravidiel. Národným vládam, ktoré podkopávali právny poriadok, bude odopreté riadenie EÚ fondov, pričom budú chránení koneční príjemcovia. Rezolútne sa musí bojovať proti korupcii.

Ochrana práva na azyl a zavedenie právnych a bezpečných kanálov pre migráciu

Pre tých, ktorí hľadajú azyl, existujú bezpečnostné záruky, a to na základe lekcií, ktoré nám dala temná história Európy. O práve na azyl nezdjednávame. Chceme azylovú politiku na základe solidarity, ľudskosti a riadneho procesu, vrátane férového rozdelenia zodpovedností medzi členskými štátmi a obnovenia Námornej záchranej misie EÚ. Európa musí vytvoriť jednotné štandardy a jednotné pravidlá pre mobilitu a migráciu pracovných síl. Chceme Úniu, ktorá podporuje štáty a samosprávy integrujúce utečencov a migrantov. Pomoc migrantom by nikdy nemala byť kriminalizovaná. Ľudia nepatria do väzenia za to, že hľadajú azyl.

Vlaky ako skutočná alternatíva lietadiel v Európe

Jedným z hlavných Zelených cieľov je transformovať dopravný sektor v Európe tak, aby bola čo najskôr prekonaná naša závislosť na znečisťujúcich autách, zastaviť zväčšujúce sa znečisťovanie z leteckej dopravy a výrazne investovať do regionálnych a cezhraničných železničných sietí. Emisie CO₂ z dopravného sektoru stále narastajú, hlavne z áut a lietadiel. Konštruktívnou alternatívou je prepojenie štátov a regiónov rýchlovlakmi, nočnými vlakmi a regionálnymi vlakmi. Aby sme dostali na rovnakú úroveň železničnú a leteckú dopravu, je potrebné lety riadne zdaňovať.

Ochrana zdravia našich obyvateľov bojom proti znečisťovaniu vzduchu a vôd a zastavením produkcie plastových odpadov

Cielené opatrenia týkajúce sa životného prostredia môžu zlepšiť životy miliónov ľudí. Na ochranu vzduchu, ktorý dýchame, a vody, ktorú pijeme, potrebujeme rýchlo znížiť znečistenie. Tisíce ľudí každoročne zomiera v dôsledku jemných častíc a iných znečisťovateľov ovzdušia. Významný nárast chorobnosti bol vyvolaný znehodnotením životného prostredia a nezdravým životným štýlom. Chemikálie, hormóny, dusičnany a mikroplasty v našom potravinovom reťazci predstavujú mnoho zdravotných rizík. EÚ musí riešiť korene problému a prijať adekvátne iniciatívy. Nerecyklovateľné plasty budú zdanené alebo zakázané, budú vytvorené udržateľné alternatívy, zvýšia sa ciele recyklácie. Aby sme ochránili našu hodnotnú prírodu, chceme významne rozšíriť chránené prírodné rezervácie tak, aby boli ich súčasťou hlavné ekosystémy. EÚ potrebuje nový environmentálny akčný program. EÚ by nemala financovať poškodzovanie životného prostredia alebo biodiverzity. Morské chránené oblasti budú pokrývať 20 % našich morí.

Produkcia dobrých lokálnych potravín bez geneticky modifikovaných organizmov a pesticídov, farmárčenie bez týrania zvierat

Peniaze európskych platiteľov daní budú v budúcnosti podporovať iba produkciu zdravých potravín pre Európanov namiesto nahrádzania dotovania agropriemyslu, ktorý ničí naše pôdy, zvyšuje krízu biodiverzity a monopolizuje potravinársku produkciu. Čo najskôr je potrebné zakázať najškodlivejšie pesticídy. Sme proti tomu, aby sa európske poľnohospodárske produkty predávali na svetom trhu za dumpingové ceny, ktoré ničia lokálnu potravinársku výrobu v mnohých rozvojových štátoch. To, koľko farmárov profituje z európskych poľnohospodárskych politík, závisí od toho, ako dôsledne chránia klímu, ochraňujú vodu, investujú do dobrého zaobchádzania so zvieratami, chránia biodiverzitu a upúšťajú od používania geneticky modifikovaných organizmov. Chceme férové ceny za produkty od farmárov v dôležitých poľnohospodárskych oblastiach namiesto toho, aby sme slúžili niekoľkým nadnárodným spoločnostiam s vysokými výnosmi. Zelení sa zastávajú dobrého zaobchádzania s hospodárskymi zvieratami namiesto krutosti hromadného chovu a tortúr prepravy živého dobytku na dlhé vzdialenosti.

Záruka voľného prístupu ku kvalitnému vzdelávaniu, férovo plateným stáží a dobrých pracovných miest pre mladých ľudí

Mladí ľudia tvoria budúcnosť Európy. Aby tak mohli konať, dlžíme im najlepšie možné podmienky a právo na emancipáciu mladých. Preto musia mať mladí ľudia právo na finančne prijateľné vyššie vzdelanie, dobré vzdelávacie podmienky a férový prístup k dobre plateným pracovným pozíciám. Sociálna ochrana mladých by bola garantovaná experimentmi s minimálnym a základným príjmom. EÚ by mala podporovať členské štáty v tom, aby investovali viac do vzdelávania. Európa potrebuje intenzívne investovať do financovania celoživotného vzdelávania a rekvalifikácie. Fondy EÚ pre výmenné programy, ako napr. program Erasmus, je potrebné znásobiť desiatimi. Každý mladý človek by mal mať možnosť zúčastniť sa výmenného programu bez ohľadu na finančné zázemie alebo profesiu, v ktorej sa vzdeláva. Dostatočné financovanie Európskeho zboru solidarity by malo poskytovať mladým ľuďom šancu na rozvoj svojich vlastných dobrovoľníckych projektov. Budeme

bojovať proti trhovej regulácii pracovných miest, ktorá bráni férovému prístupu pre mladých ľudí. Program Erasmus by určite obohatil centrálny európsky pas.

Bezodkladný boj za daňovú spravodlivosť

Každý musí platiť svoj spravodlivý podiel daní, pretože vyhýbanie sa plateniu daní právnických osôb a ich rušenie podkopáva demokraciu. Naše spoločnosti sa stávajú stále viac a viac rozdelenými. Neférové zdaňovanie prispieva k nerovnosti. Narastajúca nerovnosť, neobmedzené lobovanie a korupcia predstavuje pre demokraciu veľkú hrozbu. Zelení vytvoria daňové režimy, ktoré neprispievajú k privilegovaniu veľkých nadnárodných korporácií a majetných jednotlivcov. V Európskom parlamente sa tvrdo zasadujeme o lepšiu daňovú spravodlivosť. Budeme pokračovať v tvrdom boji proti daňovým rajom, vyhýbaniu sa plateniu daní, ich rušeniu a praniu špinavých peňazí. Je neprijateľné, aby množstvo nadnárodných spoločností, ako aj veľké internetové platformy neplatili takmer žiadne dane. Preto chceme v Európe zaviesť digitálnu daň. Zelení sú proti neférovej daňovej konkurencii medzi členskými štátmi, ktorá narúša všade verejné rozpočty.

Boj za feministickú Európu, proti násiliu založenom na pohlaví a za rovnaké práva pre všetkých

Srdcom politik Zelených je rodová rovnosť. Chceme, aby bolo právo na interrupciu súčasťou Charty základných práv EÚ. Chceme zaručiť bezplatnú a dostupnú zdravotnú starostlivosť vysokej kvality a bezpečnú sexuálnu a reprodukčnú zdravotnú starostlivosť a služby pre všetkých, vrátane prerušenia tehotenstva. Európa potrebuje bojovať proti násiliu založenom na pohlaví tak, ako je to zakotvené v politikách Európskej únie o prevencii a boji proti násiliu na ženách a domácomu násiliu. Všetky európske štáty musia prioritne ratifikovať Istanbulský dohovor. Sme odhodlaní zaistiť rovnakú mzdu za rovnakú prácu a vyrovnanjšie zastúpenie pohlaví vo výkonných štruktúrach. Chceme aj, aby všetky politiky a služby uznávali skutočnú diverzitu Európanov a napádali a predchádzali všetkým formám diskriminácie a násiliu, vrátane LGBTIQ*.

Zastavenie exportu zbraní diktátorom a bojujúcim stranám a podpora rozvojovej spolupráce

EÚ je stále mierový projekt. Aby sme zachovali mier, potrebuje Európa spoločnú bezpečnostnú a obrannú politiku spoločným využívaním a delením si zdrojov, ako aj koordinovaním úsilia členských štátov na európskej úrovni. Európa nesmie bažiť po ziskoch z bezohľadného exportu zbraní a sledovacích technológií diktátorom a bojujúcim stranám. Striktne by sa mali využívať najprísnejšie exportné smernice. Stabilitu a rozvoj nie je možné zaručiť iba vojenskými prostriedkami. Európa by mala zvýšiť financovanie svojej rozvojovej spolupráce tak, aby toto dosiahlo minimálne 0,7 % HDP a zvýšiť svoje financovanie na prevenciu občianskych konfliktov a sprostredkovávanie riešení konfliktov namiesto jeho znižovania. Keď sú vážne ohrozené ľudské práva a životné prostredie, Európa musí byť schopná brániť svoje hodnoty použitím všetkých svojich nástrojov zahraničnej politiky. Komplexnému konceptu ľudskej bezpečnosti sa bude dariť iba v prostredí multilateralizmu, medzinárodnej spravodlivosti, právneho poriadku a ochrany ľudských práv.

Vážené voličky a vážení voliči,

nadchádzajúce voľby budú pre budúcnosť Európy rozhodujúce. Chceme prekonať súčasný stav a otvoriť novú knihu pre naše spoločné európske úsilie. Svet okolo nás nestojí a my v Európe si nemôžeme dovoliť mrhať časom. Tak budme európskymi tvorcami zmien! Skombinujme radikálnu analýzu s vizionárskymi cieľmi a pragmatickým prístupom.

Európski Zelení sa zaväzujú bojovať za priority, ktoré Vám tu predstavujeme. Vyzývame všetkých Európanov, aby nás v tomto boji podporili. Voľba viacerých členov Európskeho parlamentu z radov Zelených z viacerých štátov nám pomôže podniknúť kroky vpred. Aby sme mohli realizovať tieto priority, budeme sa v budúcom Európskom parlamente usilovať o formovanie progresívnych aliancií a väčšín. Zelení sľubujú, že budú podporovať vedúceho kandidáta z európskych volieb ako prezidenta nasledujúcej Európskej komisie, ktorý je ochotný podeliť sa o tieto snahy. Tak poďme vybudovať lepšiu Európu.

V prípade nezrovnalosti má prednosť [anglická](#) verzia